

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมกับระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

นางสุพรทิพย์ จิตรพิระ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974 - 582 - 575 - 1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018786

๑๑๖๑๓๕๕๓๕

THE RELATIONSHIP BETWEEN KNOWLEDGE ON ENVIRONMENT
AND ENVIRONMENTAL MORAL REASONING LEVEL OF
PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF PHETCHABUN PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mrs. Suporntip Chitrapeera

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary of Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

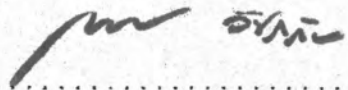
ISBN 974-582-575-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมกับระดับการได้เหตุผล
เชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เพชรบูรณ์

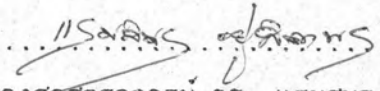
โดย นางสาวพรทิพย์ จิตรพิระ
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วารี ธีระจิตร

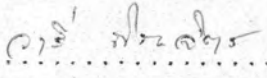

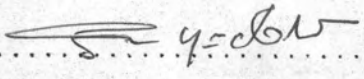
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติ ให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สภาพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วารี ธีระจิตร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วรสุดา นุญไชโรจน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ฯ ในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุรทิตย์ จิตรทีระ : ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมกับระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ (THE RELATIONSHIP BETWEEN KNOWLEDGE ON ENVIRONMENT AND ENVIRONMENTAL MORAL REASONING LEVEL OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PHETCHABUN PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION)

อ. ที่ปรึกษา : รศ. วารี ธีระจิตร , 175 หน้า. ISBN 974-582-575-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมกับระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม อยู่ในกลุ่มสูง คิดเป็นร้อยละ 56.74 กลุ่มต่ำ คิดเป็นร้อยละ 43.26 นักเรียนมีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม อยู่ในชั้นที่ 4 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.91 และมีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม อยู่ในชั้นที่ 6 น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.65 ไม่มีนักเรียนคนใดมีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม อยู่ในชั้นที่ 1 นอกจากนี้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญที่ .01

แบบสอบถามความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม จำนวน 30 ข้อ มีระดับความยากระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.38 - 0.67 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.77 และแบบวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม จำนวน 20 ข้อนำไปทดลองกับตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 460 คน ภาคปลาย ปีการศึกษา 2535 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคำนวณค่าความสัมพันธ์โดยการทดสอบค่าไคสแควร์

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C140779 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION
KEY WORD: : RELATIONSHIP / KNOWLEDGE ON ENVIRONMENT / ENVIRONMENTAL MORAL REASONING LEVEL / PRATHOM SUKSA

SUPORNTIP GHITRAPEERA : THE RELATIONSHIP BETWEEN KNOWLEDGE ON ENRONMENT AND ENVIRONMENTAL MORAL REASONING LEVEL OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PHETCHABUN PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION . THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.VAREE THIRACHITRA , 175 pp. ISBN 974-582-575-1

The purpose of this research was to study the relationship between the knowledge on environment and environmental moral reasoning level of Prathom Suksa six students in the elementary schools under the Jurisdiction of the office of Phetchabun Provincial Primary Education.

The findings were as follows: The students knowledge on environment in the high group was 56.74 percent and the low group was 43.26 percent. The students who had the environmental reasoning level in step 4 and step 6 were 38.91 percent and 0.65 percent respectively. Nobody had an environmental reasoning level in step 1. The relationship between knowledge on environment and environmental moral reasoning level were significantly different at the level of 0.01.

The test for evaluating knowledge on environment which consisted of 30 items. The level of difficulty of the test were 0.20 - 0.80 and the power of discrimination of the test was 0.38 -0.67. The reliability coefficient of the test was 0.77. The test for evaluating the moral reasoning level consisted of 20 items. The samples of this research were 460 Prathom Suksa six students in the elementary schools under the jurisdiction of the Office of Phetchabun Provincial Primary Education, academic year 1992. The data were analyzed by using percent, arithmetic mean, standard deviation and chi-square.

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ภิกษุกรรมประกาศ

๑

ในการหาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลง ได้ด้วยความกรุณาจากท่านรองศาสตราจารย์
ดร. แรมสมร อยู่สถาพร ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ วรสุภา บุญไวยโรจน์
กรรมการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ วารี ภิระจิตร อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ซึ่ง ได้กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตา
เอาใจใส่เป็นอย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ จิตระดับ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ทศนีย์ ผลเนืองมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์ ดร. สาราณ
มีแจ้ง และอาจารย์เกษม สดกสันต์ ที่กรุณาตรวจแก้ไข ปรับปรุง และให้คำแนะนำในการ
สร้าง เครื่องมือของการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณยุพา บุญทวีสุข คุณประเทืองศรี ชันชะลี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
คุณสินชัย จิตรพิระ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ที่ได้เป็นกำลังใจช่วยเหลือ
เอาใจใส่ ทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้วิจัยมา โดยตลอด และขอขอบคุณบัณฑิต
วิทยาลัย ที่ได้ทุนอุดหนุนในการหาวิจัยครั้งนี้

สุพรทิพย์ จิตรพิระ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ลักษณะและการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	14
จุดมุ่งหมายของการสอนเรื่องสิ่งแวดลอมระดับประถมศึกษา.....	14
การเรียนการสอนเรื่องสิ่งแวดลอม.....	15
เอกสารเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดลอม.....	19
ความหมายของสิ่งแวดลอม.....	19
ประเภทของสิ่งแวดลอม.....	20
สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดลอม.....	22
ปัญหาสิ่งแวดลอม.....	23
ปัญหาดิน.....	23
ปัญหาน้ำ.....	25
ปัญหาต้นไม้.....	26
ปัญหาป่าไม้.....	27
ปัญหาชีวบริเวณ.....	29

	ช
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	31
ความหมายของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	31
แนวคิดในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	32
หลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	33
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ.....	35
การอนุรักษ์ดิน.....	35
การอนุรักษ์น้ำ.....	40
การอนุรักษ์ต้นไม้.....	43
การอนุรักษ์ป่าไม้.....	46
การอนุรักษ์ชีวบริเวณ.....	49
จริยธรรมกับสิ่งแวดล้อม.....	50
ความหมายของจริยธรรม.....	53
องค์ประกอบของจริยธรรม.....	55
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม.....	57
การวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
ตัวอย่างประชากร.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
ก. ลักษณะและเครื่องมือในการวิจัย.....	74
เกณฑ์การให้คะแนน.....	75
เกณฑ์การตรวจคำตอบของแบบวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	
สิ่งแวดล้อม.....	78
ข. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	78
แบบสอบถามรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม.....	78
แบบวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม.....	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

	๗
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	92
สรุปผลการวิจัย.....	93
อภิปรายผลการวิจัย.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	97
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	98
รายการอ้างอิง.....	99
ภาคผนวก.....	108
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	109
ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	110
ค. ตัวอย่างการตรวจกระดาษคำตอบวิเคราะห์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สิ่งแวดล้อมของนักเรียน.....	151
ง. สถิติใช้ในการวิจัย และตัวอย่างในการคำนวณ.....	162
จ. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	172
ประวัติผู้เขียน.....	175

1	รายชื่ออำเภอ จำนวน โรงเรียนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	72
2	รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ.....	73
3	จำนวนและค่าร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามความรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม.....	89
4	จำนวนและค่าร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามระดับการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม.....	90
5	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อมกับระดับการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	91
6	ค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อม.....	164
7	การแปลงคะแนนความรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนเป็นคะแนน มาตรฐาน T.....	168
8	ข้อมูลความรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อมกับระดับ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สิ่งแวดล้อม.....	169
9	การคำนวณค่า χ^2	170